

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; geri kazanılabilir atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan kaynağında ayrı toplanmasının sağlanması ve geri kazanım ve/veya bertarafa gönderilmek üzere bırakılması amacıyla oluşturulan atık getirme merkezlerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, sürdürülebilir bir atık yönetim sisteminin sağlanabilmesi amacıyla; bu Tebliğ'in Ek-1'inde yer alan evsel atıklar ile benzer ticari ve kurumsal atıkların diğer atıklarla karıştırılmadan ayrı toplanmasını sağlamak amacıyla bırakıldıkları atık getirme merkezlerine ilişkin teknik esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

- a) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci, 11 inci ve 12 nci maddelerine,
 - b) 29/6/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci, 8 inci ve 33 üncü maddelerine,
 - c) 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine,
 - ç) 24/8/2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine,
 - d) 22/5/2012 tarihli ve 28300 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine,
- dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Alışveriş merkezleri: Birden fazla satış noktasını ve diğer üniteleri bünyesinde bulundurup bir bütün teşkil eden veya tek elden yönetilen merkezleri,
- b) Ambalaj atığı toplama noktası: 24/8/2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinin (ç) bendinde belirtilen yerleri,
- c) Atık: 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde tanımlanan tüm madde veya malzemeyi,
- ç) Atık getirme merkezi: Kaynağında ayrı toplanan atıkların geri kazanıma ve/veya bertarafa gönderilmesi amacıyla bırakıldığı merkezleri,
- d) Ayrı toplama: Atıkların türlerine ve özelliklerine göre ayrı biriktirilmesini,
- e) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- f) Biriktirme ekipmanları: Atık üreticilerinin atıklarını bırakabilecekleri torba, kafes, kumbara, konteynırlar ve benzeri ekipmanları,
- g) İl müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,
- ğ) İşletmeci: Atık getirme merkezlerinin işletilmesinden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Satış noktası: 24/8/2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin 4 üncü maddesinin (ee) bendinde belirtilen yerleri,
- ı) Seyyar (mobil) getirme merkezi: Belirli süreler içerisinde farklı noktalara hizmet vermek amacıyla 1. sınıf atık getirme merkezine bağlı olarak kullanılan seyyar atık toplama araçlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Atık yönetim sisteminde üretilen atık miktarının azaltılması, atıkların kaynaқта ayrı toplanması, yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı ve bertaraf edilmesi esastır.

(2) İşletmeci, özellikle havanın, toprağın, yüzey ve yeraltı sularının kirlenmesi ile koku ve gürültü gibi çevre üzerindeki olası olumsuz etkileri ve insan sağlığı açısından doğrudan risk oluşturan kirlilik kaynaklarını önlemek ve/veya azaltmak zorundadır. Bu amaçla, atığın tesise kabulü ile birlikte ilgili mevzuatta belirtilen tedbirleri alır.

(3) Atıkların kaynağında ayrı toplanmasında, taşınmasında ve atık getirme merkezlerinde biriktirilmesinde, çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek ilgili mevzuatta belirtilen tedbirlerin alınması esastır.

(4) Atık getirme merkezlerinde biriktirilen farklı türdeki atıkların geri dönüşüm, geri kazanım veya bertaraf tesislerine sevki sırasında ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması esastır.

(5) Atık getirme merkezlerine mutfak atıkları, park ve bahçe atıkları, inşaat ve yıkıntı atıkları, endüstriyel atıklar, tıbbi atıklar, patlayıcı ve radyoaktif atıklar kabul edilmez.

(6) Atık getirme merkezlerinde atıkların biriktirilme süresi, atıkların miktarına bakılmaksızın ilgili mevzuatta belirtilen süreleri geçemez.

(7) Atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum ve kuruluşlar, atık yönetiminin her aşamasında atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirleri almakla yükümlüdür.

(8) Bu Tebliğ kapsamındaki atıklar, sızdırma, dökülme veya saçılmalara neden olmayacak uygun şekilde atık getirme merkezlerine teslim edilir.

(9) Belediye sınırı ve mücavir alanları dışında yer alan yerleşim alanlarındaki atıkların 1. sınıf atık getirme merkezlerine getirilmesi ilgili mevzuat hükümlerine göre il özel idarelerinin sorumluluğundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Bakanlık görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık, bu Tebliğin uygulanmasına yönelik işbirliği, koordinasyonu sağlamak ve gerekli idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

İl müdürlüklerinin görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

a) Bu Tebliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla,

b) Bu Tebliğin kapsamındaki faaliyetlere ilişkin olarak kontrol ve denetim yapmakla, uygunsuzluk halinde gerekli yasal işlemleri yapmakla, atık getirme merkezi onayını iptal etmekle ve Bakanlığa bilgi vermekle,

c) Atık getirme merkezi onay yazısı için bu Tebliğin Ek-3'ünde yer alan değerlendirme tablosu doğrultusunda atık getirme merkezlerinde inceleme yapmakla,

ç) Bu Tebliğin Ek-4'ünde yer alan atık getirme merkezi onay yazısını vermek ve ilgili belediyeyi bilgilendirmekle,

yükümlüdür.

Belediyelerin, mahalli idare birliklerinin görev ve yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Büyükşehirlerde ilçe belediyeleri, belediyeler, mahalli idare birlikleri;

a) 1. sınıf atık getirme merkezini kurmak/kurdurmakla, işletmek/işlettirmekle,

b) Atıkların yönetimi kapsamında, bu Tebliğ ile sorumluluk verilen taraflarla birlikte bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmak veya katkıda bulunmakla,

c) Seyyar getirme merkezleri kurulması halinde, atığı ilgili mevzuatında belirtildiği şekilde kabul etmekle, toplanan atıkların, havanın, toprağın, yüzey ve yeraltı sularının kirlenmesi ile koku ve gürültü gibi çevre ve insan sağlığı açısından doğrudan risk oluşturmayacak şekilde önlemleri alarak 1. sınıf atık getirme merkezlerine getirilmesini sağlamakla,

ç) Seyyar getirme merkezleri üzerinde ait olduğu belediye adı ve logosu ile "Seyyar Atık Getirme Merkezi" ifadesinin bulunmasını sağlamakla,

yükümlüdürler.

Atık getirme merkezi işletmecisinin görev ve yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Atık getirme merkezi işleticisi;

a) Bulunduğu ilin il müdürlüğünden atık getirme merkezinin bu Tebliğde belirtilen şartları sağladığına dair bu Tebliğ'in Ek-4'ünde formatı yer alan onay yazısını almakla,

- b) Acil durumlarda alınacak önlemlerle ilgili personelin eğitimini sağlamakla, acil durum ve güvenlik tedbirlerini almakla,
- c) Tesise yetkili kişilerin dışında girişleri önlemekle,
- ç) Atıkları bu Tebliğ'in Ek- 2'sinde yer alan gruplara göre ayrı biriktirmekle,
- d) Atıkları bedel talep etmeden teslim almakla,
- e) Atıkları, ilgili mevzuat hükümlerine uygun, sızdırma, dökülme veya saçılmalara neden olmayacak şekilde teslim almak ve geri dönüşüm, geri kazanım veya bertaraf tesislerine aynı şekilde sevk etmekle,
- f) Bu merkezlerde, atıklar ile ilgili herhangi bir fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlem yapmamakla,
- g) Biriktirilen atıkların ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak geri dönüşüm, geri kazanım ve bertarafını sağlamakla veya sağlattırmakla,
- ğ) İlgili mevzuatı gereğince, atıkların taşınmasında, atık türüne göre ulusal atık taşıma formu kullanmakla,
- h) Atık getirme merkezlerine gelen ve geri dönüşüm, geri kazanım ve/veya bertaraf tesislerine gönderilen atıkların miktarını kayıt altına almakla, yıl sonu itibarıyla il müdürlüğüne bu Tebliğ'in Ek- 5'inde yer alan formata uygun olarak raporlamakla,
- yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atık Getirme Merkezleri ve Teknik Özellikleri

Atık getirme merkezleri

MADDE 10 – (1) Atık getirme merkezleri; 1 inci sınıf atık getirme merkezi, 2 nci sınıf atık getirme merkezi ve 3 üncü sınıf atık getirme merkezlerinden oluşur:

a) 1. sınıf atık getirme merkezi; Belediyeler, mahalli idare birlikleri ve büyükşehirlerde ilçe belediyeleri tarafından kurulması zorunlu olan ve bu belediyeler tarafından kurulan/kurdurulan ve işletilen/işlettirilen merkezler.

b) 2. sınıf atık getirme merkezi; Alışveriş merkezleri tarafından kendi mülkiyet alanları içinde kurulan/kurdurulan ve işletilen/işlettirilen merkezler.

c) 3. sınıf atık getirme merkezi; Satış noktaları, iki yüz konut ve üzeri siteler, organize sanayi bölgeleri, havaalanları ve kampüsü olan üniversiteler tarafından kendi mülkiyet alanları içinde kurulan ve işletilen merkezler.

Atık getirme merkezlerinin teknik özellikleri

MADDE 11 – (1) Atık getirme merkezlerinin asgari olarak aşağıdaki şartları sağlaması zorunludur:

a) Vatandaşların kolay ulaşabileceği konumda olmalıdır.

b) Zemin, sızdırmazlık sağlanacak şekilde betondan yapılmalı ancak, kapalı konteynır kullanılması durumunda beton veya asfalt ile kaplı olmalıdır.

c) Atık getirme merkezini tanıtıcı ve atık üreticisini bilgilendirici, yönlendirici işaretler bulunmalıdır.

ç) Aydınlatma sistemi bulunmalıdır.

d) Yangın riskine ilişkin gerekli tedbirler alınmalıdır.

e) Temiz ve bakımlı olmalı, koku, haşere oluşumuna engel olacak şekilde dezenfekte edilmelidir.

f) Atıklar, gruplarına göre ayrı olarak, türlerine uygun biriktirme ekipmanlarında biriktirilmeli, ilgili mevzuata uygun olarak çevresel kirliliğe yol açmayacak şekilde gerekli tedbirler alınmalıdır.

g) Ayrı biriktirme ekipmanları, biriktirilecek atığın ilgili mevzuatında tanımlanan kriterlerine uygun olarak tasarlanmalıdır.

ğ) Gelen ve giden atıklara ait bilgilerin kaydedildiği veri kayıt sistemine sahip olmalıdır.

h) İş sağlığı ve güvenliği mevzuatında yer alan ilgili hükümlere uygun olmalıdır.

ı) Kullanılacak biriktirme ekipmanlarının üzerinde veya ekipmanların bulunduğu bölmelerde biriktirilecek atık türlerine ve kodlarına ilişkin yazı ve şekil bilgileri bulunmalıdır.

i) Yağ ile kontamine olmuş yüzeyleri temizlemek amacıyla absorban malzemeler ile yağ çözücüler bulunmalıdır.

j) Kullanılacak biriktirme ekipmanları atığın türüne uygun olarak kapalı ve tekerlekli olmalıdır.

k) 1. Sınıf atık getirme merkezlerinin ve seyyar getirme merkezlerinin toplama ve biriktirme aşamalarında, evsel tehlikeli atıklar için ayrı etiketleme ve ayrı biriktirme ekipmanları kullanılmalıdır.

1.sınıf atık getirme merkezleri

MADDE 12 – (1) 1. sınıf atık getirme merkezleri 11 inci maddede yer alan hükümlere ilave olarak aşağıdaki hususları da yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Bu Tebliğin Ek-2'sinde yer alan atık gruplarından ilk 13 grubun biriktirilmesi zorunludur. 14 üncü grup tercihe bağlı olarak 1. sınıf getirme merkezinde yer alır.

b) Yönetim binası, kantar, giriş kontrol noktası bulunmalı ve asgari 1.000 m² alana sahip olmalıdır.

c) Tesis etrafı, en az 1,5 m yüksekliğinde beton, briket veya tuğla benzeri kalıcı yapı malzemesi ile çevrili olmalıdır.

ç) Atıkların bekletildiği alanın üzeri kapalı olmalıdır.

d) Alanda kör toplama kanalı ile sonlanan kuşaklama kanalı bulunmalıdır.

e) Sorumlu bir çevre görevlisi bulunmalıdır.

f) Bu Tebliğin Ek- 2'sinde belirtilen gruplardan 11 nolu gruptaki atıklar, paslanmaz metal veya yüksek yoğunluklu plastik malzemedir yapılmış, kapaklı, kapakları kilitlenir, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasar görmesine veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi kolay, içerisine atık atıldıktan sonra tekrar alınmasına imkân bulunmayan ve üzerinde "Atık ilaç" ibaresi bulunan biriktirme ekipmanlarında biriktirilir.

g) Yıkama işlemi sonrasında oluşan atık sular için toplama kanalları ile ızgara sistemi bulundurulmalıdır. Toplanan atık suların ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak bertarafı sağlanmalıdır.

2.sınıf atık getirme merkezleri

MADDE 13 – (1) 2. sınıf atık getirme merkezleri 11 inci maddede yer alan hükümlere ilave olarak aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Bu Tebliğin Ek-2'sinde yer alan atık gruplarından 1 inci, 2 nci, 3 üncü,4 üncü ve 8 inci grupta yer alan atıkların bulunması şartıyla, diğer atık gruplarından iki grubun seçmeli olduğu toplamda en az yedi grup atığın biriktirilmesi zorunludur.

b) Biriktirme ekipmanlarının toplam hacmi asgari 8-20 m³ olmalıdır.

c) Alışveriş merkezlerinde atık getirme merkezi bulunması durumunda alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren satış noktaları münferit atık getirme merkezi kuramazlar.

ç) Alışveriş merkezlerinde atık getirme merkezi kurulması halinde, alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren satış noktalarında atık getirme merkezi kurulmuş kabul edilir. Alışveriş merkezlerinde bulunan satış noktaları ve dağıtıcılar kendi atıklarını bu getirme merkezine vermemesi durumunda atıkların yönetimini ilgili mevzuat hükümlerine göre sağlar.

d) 2. sınıf atık getirme merkezi kuran alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren satış noktaları, ambalaj atığı toplama noktası oluşturmakla yükümlüdür. Ancak, alışveriş merkezleri dışında faaliyet gösteren münferit satış noktalarında oluşturulan atık getirme merkezi ambalaj atığı toplama noktası olarak da kabul edilir.

e) 2. sınıf atık getirme merkezi kuran alışveriş merkezlerinde faaliyet gösteren dağıtıcılar, Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği çerçevesinde topladıkları atıkları buldukları alışveriş merkezinin atık getirme merkezinde biriktirebilirler.

f) Alışveriş merkezlerinde kurulan 2. sınıf atık getirme merkezlerinde faaliyet gösteren satış noktaları, biriktirilen atıkların geri dönüşüm, geri kazanım ve/veya bertaraf maliyetlerine katılmakla yükümlüdür.

g) Yıkama işlemi sonrasında oluşan atık sular için toplama kanalları ile ızgara sistemi bulundurulmalıdır. Toplanan atık suların ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak bertarafı sağlanmalıdır.

3.sınıf atık getirme merkezleri

MADDE 14 – (1) 3. sınıf atık getirme merkezleri 11 inci maddede yer alan hükümlere ilave olarak aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Bu Tebliğin Ek-2'sinde yer alan atık gruplarından 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü ve 8 inci grupta yer alan atıkların bulunması şartıyla, en az beş grup atığın biriktirilmesi zorunludur.

b) Biriktirme ekipmanlarının toplam hacmi asgari 2 m³ olmalıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Bilgilendirme

MADDE 15 – (1) Atık getirme merkezi işleticileri tarafından merkezin tanıtılması ve faaliyetleri konusunda broşür, afiş ve benzeri materyaller hazırlanarak yazılı/görsel bilgilendirme yapılır.

(2) Belediyeler tarafından ALO-ATIK hatları oluşturularak gerekli bilgilendirme yapılır ve vatandaşın atıklarını taşıyamaması durumunda lojistik imkânlar sağlanır. Belediyenin tercih etmesi durumunda 1. sınıf atık getirme merkezine bağlı olarak seyyar getirme merkezi hizmeti verilir.

(3) Yetkilendirilmiş kuruluşlar, atık yönetim planları dahilinde, atık getirme merkezlerinin işletilebilmesi amacıyla biriktirme ekipmanı, tanıtım materyalleri temin eder ve eğitim ve bilinçlendirme faaliyeti yürütür.

Denetim ve onay iptali

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki bütün faaliyetlerin, ilgili mevzuata uygun olarak yapılıp yapılmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir.

(2) Bu Tebliğin kapsamındaki faaliyetlere ilişkin olarak yapılan kontrol ve denetim sonucunda uygunsuzluk tespit edilmesi halinde atık getirme merkezi onayı iptal edilir ve işletmenin faaliyeti, kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz durdurulur.

İdari yaptırım

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanununda öngörülen müeyyideler uygulanır.

Geçiş dönemi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla bu Tebliğin Ek-6'sında yer alan büyükşehir belediyesi olan illerde ilçe belediyeleri, diğer illerde il ve ilçe belediyelerinden;

a) I. Kademedeki olanlar iki yıl,

b) II. Kademedeki olanlar üç yıl,

c) III. Kademedeki olanlar dört yıl,

içerisinde 1. sınıf atık getirme merkezlerini kurmakla,

(2) Mevcut atık getirme merkezleri, bu Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla Tebliğde belirlenen şartlara bir yıl içerisinde uyum sağlamak ve bu şartları sağladığına dair il müdürlüğünden onay yazısı almakla,

yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.